

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Mediacija>Mediacija v državah EU

Mediacija v državah EU

Estonija

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator strankam v sporu pomaga doseči dogovor. Vlada in pravni strokovnjaki v Estoniji se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Spravni postopek se nanaša na dejavnosti pravnega posredovalca ali pravnega organa v civilnih zadevah. Spravni postopek ureja Zakon o pravnem postopku. Zakon o pravnem postopku je bil oblikovan v postopku prenosa Direktive 2008/52/ES o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah v estonsko zakonodajo.

V skladu z Zakonom o pravnem postopku je pravni posredovalec lahko vsaka fizična oseba, ki jo stranki zaprosita, naj ravna kot pravni posredovalec. Tudi odvetniki in notarji so lahko pravni posredovalci. Vloga pravnega posredovalca se lahko na podlagi posebnega zakona dodeli tudi organu državne ali lokalne vlade.

Seznam notarjev, ki so pripravljeni delovati kot pravni posredovalci, je na voljo na [spletišču](#) notarske zbornice.

Seznam odvetnikov, ki delujejo kot pravni posredovalci, je na voljo na [spletišču](#) estonske odvetniške zbornice.

Obrnete se lahko tudi na naslednje nevladne organizacije:

[Združenje mediatorjev Estonije](#) zagotavlja informacije v estonščini in angleščini,

[Estonska zveza za dobrobit otrok](#) je nepridobitno združenje, ki podpira pravice otrok. Med njene dejavnosti spada tudi svetovanje staršem, ki se želijo razvezati, s spodbujanjem k uporabi storitev pravnih posredovalcev za zaščito interesov otrok. Zveza je organizirala več usposabljanj na področju družinske mediacije,

[Estonsko zavarovalno združenje](#) je določilo zavarovalnega mediatorja za reševanje sporov med zavarovanci in zavarovalci oziroma zavarovalnimi posredniki.

Odbor za avtorske pravice, ustanovljen v okviru Ministrstva za pravosodje, je pravni organ v smislu člena 19 Zakona o pravnem postopku. Odbor obravnava vloge v zvezi z ukrepi, ki naj bi v nekaterih primerih omogočili svobodno uporabo dela, ki je zaščiten z avtorsko pravico ali vsebino, zaščiten s sorodnimi pravicami.

Na podlagi zakona o reševanju kolektivnih delovnih sporov imajo stranke v primeru kolektivnega delovnega spora (spor v zvezi s pogoji kolektivne pogodbe) pravico do uporabe javnega pravnega posredovalca. Javni pravni posredovalec je neodvisen strokovnjak, ki pomaga strankam delovnega spora, da dosežejo dogovor. Javni pravni posredovalec za kolektivne delovne spore je Meelis Virkebau – e-naslov: meelis.virkebau@riikliklepitaja.ee. Več informacij lahko najdete na [spletišču](#) javnega pravnega posredovalca.

Na nekaterih stopnjah je mediator lahko tudi pravosodni kancler (*õiguskantslerit*). Čeprav pojem varuha človekovih pravic ni uporabljen v Zakonu o pravosodnem kanclerju, lahko pravosodni kancler opravlja tudi naloge varuha človekovih pravic, med katere spada spremljanje, ali vladni organi spoštujejo temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter načela dobrega upravljanja, pa tudi nadzor nad organi lokalnih skupnosti, pravnimi osebami javnega prava ter zasebnimi subjekti, ki opravljajo javne funkcije. Pravosodni kancler od leta 2011 opravlja tudi naloge varuha otrokovih pravic v skladu s členom 4 Konvencije o otrokovih pravicah in vodi pravni postopek v sporih zaradi diskriminacije. Več informacij je na voljo na [spletišču](#) urada pravosodnega kanclerja.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Spravni postopek, določen v Zakonu o pravnem postopku, se na splošno lahko uporablja za reševanje vseh civilnih sporov, ki vključujejo pravno vsebino. V civilnih zadevah obstaja pravni postopek, v katerih spor zadeva zasebnopravno razmerje in ga obravnava okrajno sodišče. Čeprav ni primerjalnih statističnih podatkov, je verjetno, da se mediacija pogosteje uporablja na področju družinskega prava.

Pravosodni kancler rešuje spore v zvezi z diskriminacijo, kadar posameznik poda izjavo, da je bil diskriminiran na podlagi spola, rase, narodnosti (etničnega porekla), barve, jezika, porekla, vere, političnega ali drugega prepričanja, finančnega ali socialnega statusa, starosti, invalidnosti, spolne usmerjenosti ali drugih osebnih okoliščin, določenih z zakonom. Mediatorji lahko ukrepajo tudi v primeru kršitve temeljnih pravic.

Javni pravni posredovalec deluje kot pravni posredovalec v kolektivnih delovnih sporih.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba pravnega postopka je po estonskem pravu na splošno prostovoljna. Pravila, ki urejajo spravo, in pogoji za uveljavljanje dogovorov o poravnavi so določeni v [Zakonu o pravnem postopku](#).

Estonski zakon o pravnem postopku ima posebno pravilo, ki določa, da v situacijah, ko roditelj krši odredbo glede stikov z otrokom, pravni postopek vodi sodnik. V skladu s členom 563 zakonika lahko sodišče na podlagi vloge enega starša pozove oba starša pred sodišče, da se tak spor reši sporazumno.

Sodišče pozove starša, da se zglasita osebno, in ju obvesti o možnih pravnih posledicah (denarna kazen ali pripor), če tega ne storita.

Zakon o pravnem postopku tudi določa, da lahko sodišče od strank zahteva sodelovanje v pravnem postopku na podlagi Zakona o pravnem postopku, če meni, da je to glede na dejstva in potek postopka v zadevi nujno za rešitev spora.

Poslovnik zavarovalnega mediatorja estonskega zavarovalnega združenja je na voljo na [spletu](#).

Spravni postopek, ki ga vodi pravosodni kancler, je urejen v Zakonu o pravosodnem kanclerju. Reševanje kolektivnih delovnih sporov, dejavnosti javnega pravnega posredovalca ter pravice in obveznosti strank v postopku so urejeni v Zakonu o reševanju kolektivnih delovnih sporov.

Posebne značilnosti pravnega postopka, ki ga vodi Odbor za avtorske pravice, so določene v Zakonu o avtorskih pravicah.

Informacije in usposabljanje

Informacije o pravnih posredovalcih, ki delujejo na podlagi Zakona o pravnem postopku, vključno z notarji in odvetniki, so na voljo na [zadevnih spletiščih](#). Seznam notarjev, ki so pripravljeni delovati kot pravni posredovalci, je na voljo na [spletišču](#) notarske zbornice. Seznam odvetnikov, ki delujejo kot pravni posredovalci, je na voljo na [spletišču](#) estonske odvetniške zbornice.

Informacije o dejavnostih pravosodnega kanclerja v vlogi varuha otrokovih pravic so na voljo na [spletišču](#) pravosodnega kanclerja. Informacije o pravnem postopku v sporih v zvezi z diskriminacijo so na voljo tudi na [spletišču](#) pravosodnega kanclerja.

Informacije o dejavnostih javnega pravnega posredovalca lahko najdete na [spletišču](#) javnega pravnega posredovalca.

Usposabljanje za mediatorje zagotavlja zasebni sektor (npr. združenje mediatorjev Estonije). Usposabljanje za mediatorje ni pravno urejeno.

Kakšni so stroški mediacije?

V skladu z Zakonom o spravnem postopku tak postopek ni brezplačen; o plačilu se sporazumejo mediator in stranki v sporu.

V primerih, ko sodišče predlaga, naj se stranke v postopku obrnejo na spravnega posredovalca, ali je strankam odredilo, naj sledijo spravnemu postopku, določenemu v Zakonu o spravnem postopku, lahko vsaka stranka, ki si ne more privoščiti stroškov spravnega postopka ali jih lahko plača le delno ali v obrokih, zahteva, da se jo v smislu pravne pomoči delno ali v celoti oprosti stroškov spravnega postopka, ki naj jih krije Republika Estonija.

Kadar pravosodni kancler deluje kot spraven posredovalec, se ne plača nobena taksa. Lahko pa nastanejo dodatni stroški v zvezi s pravnim postopkom. Pravosodni kancler odloči, kdo jih mora poravnati.

Tudi reševanje kolektivnih delovnih sporov s strani javnega spravnega posredovalca je brezplačno. Stroške reševanja kolektivnega delovnega spora plača stranka, ki je kriva, ali pa se sporazumno razdelijo med stranki.

Zavarovalni mediator estonskega zavarovalnega združenja zaračuna upravno takso v višini 50 EUR, zavarovalni spraven posredovalec tega združenja pa takso v višini največ 160 EUR. Skupaj s prispevki za socialno varnost in zavarovanje za primer brezposelnosti znaša skupni znesek 214,08 EUR. Če spraven postopek ni uspešen, se plača samo polovica takse zavarovalnega spravnega posredovalca.

Ali je dogovor, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z Zakonom o spravnem postopku je dogovor, dosežen v takem postopku, izvršljiv, potem ko je bil na podlagi vloge v ustreznem postopku razglašen za izvršljivega (člen §6271 ali §6272 Zakona o pravnem postopku). Dogovor, dosežen v spravnem postopku, v katerem je bil spraven posredovalec notar ali odvetnik, lahko razglasi za izvršljivega tudi notar v skladu z določbami Zakona o notariatu. Posebna pravila, ki urejajo izvršljivost dogovorov o postopku za stike z otrokom, so določena v členu 563 Zakonika o civilnem postopku.

Vsi dogovori, sklenjeni na podlagi spravnega postopka, ki ga odobri pravosodni kancler, so izvršljivi.

Dogovor, dosežen s pomočjo javnega spravnega posredovalca za rešitev kolektivnega delovnega spora, zavezuje obe stranki in velja od dneva, ko je podpisan, če ni dogovorjen drug datum za začetek veljavnosti. Vendar pa ta vrsta dogovora ni izvršilni naslov.

Zadnja posodobitev: 14/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.